

Vierde Klein dictee der Nederlandse taal

Auteur: Peter Catrie

Quatsch!

Het land van La Mancha staat niet alleen bekend om zijn wolfachtigen maar ook om zijn ridder van de droevige figuur. Deze edelman is het zinnebeeld geworden van de naïveteit waarmee een ideaal wordt nagestreefd. De donquichotterieën zijn echter de wereld nog niet uit. Laten we vandaag eens een lans breken voor de klare taal.

Maar voor alle duidelijkheid: hier geen pleidooi voor jip-en-janneketaal of een partijtje poldercatenaccio tegen elke vorm van taalvernieuwing. Dialecten, neologismen en de al bestaande taal moeten vredig kunnen co-existeren. Het probleem ligt vooral bij krom taalgebruik waarvoor Van Kooten en De Bie ooit het porte-manteauwoord 'kromcommunicatie' bedachten.

Een eerste voorbeeld hiervan zijn zeker geen windmolens waarheen de donquichot van de zuivere taal in maliënkolder vierklauwens zou kunnen galopperen. En toch maken ze veel wind. Het gaat hier om preëminente zakenlui die denken meer performant te zijn door het veelvuldig gebruik van Angelsaksische uitdrukkingen. Een taskforce om door middel van een roadshow proactief de synergieën van out of the box denken te stimuleren? Hebben ze echt iets geïmplementeerd of zijn ze tot risee geworden geinponems? Geëpibreerd waarschijnlijk! Vooral te kapittelen zijn dus luitjes die weinigzeggende dure woorden hanteren en terzelfder tijd wel hun daarbij behorende ideeëloze mores opdringen.

Anderen hebben wel bepaalde gedachtecronkels maar uiten zich in zodanig bedekte termen dat de boodschap velen siberisch koud laat, soms zelfs zo koud als ter hoogte van de Barentszee. Het wetstratees is hier een mooi voorbeeld van.

Cliché-uitdrukkingen zijn een andere plaag. De top drie hiervan: allereerst het gratuite 'ik heb zoiets van' dat het liefst met veel aplomb gedebiteerd wordt. Heeft men het vervolgens dan ook over een verhaal dat ze willen schrijven, wordt meestal geen belletrie maar een heus businessplan bedoeld. Rock-'n-roll als non-conformistische levenshouding ten slotte is ook zo'n uitgehold begrip. Om daaraan te voldoen, moest je vroeger minstens als drummer ladderzat en qat kauwend je sportwagen in het zwembad parkeren.

We moeten hiervoor vooral op ons qui-vive zijn in broeihaarden als reality-tv, soapseries en kookprogramma's et cetera. Denk bijvoorbeeld eens aan populaire mediakoks in onze contreien die onder het bereiden van een entrecoteje of een karbonaadje in hun keuken tekeergaan als brullende beëlzebubs. Toen er uitentreuren over de cuisson gejeremieerd werd, kon je er rattenkruit op innemen dat sommigen het zouden overnemen alsof het linguïstieke twee-eiige tweelingen waren van elkaar. Dit alles laat een weeïge smaak

na, als een sliptong die uit een zwaar vervuilde modderbodem is gebaggerd. Hoewel het gastro-enterologisch op een mens inwerkt, en sommigen per se lemmeten zouden beginnen te slijpen, wordt je niet aanbevolen er een moord met voorbedachten rade om te plegen. Dan mag je met een pro-Deoadvocaat ruggespraak houden. Deze aberraties met niet-aflatende ijver via kattebelletjes onder de aandacht brengen, kan wel volstaan. Liefst in klare taal en goed gespeld!